HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

רבי שמעון. בפרק מרובה[1] ובכסוי הדם[2] ובגמוז ותמת בנו[3]: **הפיגח עצודם כוכבים.** לזבחי מתים לסוריס וכן סוד הנסקל דמסנגמר דינו לסקר בהגלה כלמדנינן בב"ק (דף מח.). ובפסחים (דף כב:) מסקנא[4] סקול יסקל מיני יודע שהוא נבילה וגבילה כו': **בשוגג יאכל לפני יום.** **במזיד לא יאכל.** הוא לעולם לבל מחניס ישראלים לוכלים: **ר' יהודה אומר בשוגג יאכל.** הוא למועלי שבת ולא בו ביום לקנסיון שוגג אלו מזיד: **במזיד לא יאכל.** הוא עולמית: **במזיד לא יאכל.** הוא עולמית: **בשוגג יאכל.** הסנהדרי גדסיון **נחמרים.** ישראל: **לא בו ולא לאחרים.** ישראל. לבל מוכרו ונותנו לעובדי כוכבים: **מ"ט דר' יוחנן הסנדלר.** לאמר מעשה שבת לסוריס בלילה: **יכול לפילו בשוגג.** תאסר בלילה אם בגד בשוגג בביטול שלא ידע שהוא שבת: **מחלליה וגו'.** היכא לאיכא חיוב מיתה לסירי בלילה כי קודם: **במזיד אמרתי.** שהוא לאסור לקודם להא גבי חיוב מיתה כתיב ולא בשוגג: **מעשה שבת.** במזיד לאסורין מן התורה בלילה לר' יוחנן הסנדלר: **מ"ט דרבנן.** לפליגי אדרבי אחיי ופטורי מקנס לרבעה וממשה הואיל ובעובדא על ידי אחר תוקיעתא הא שביטה רחויה היא מדאורייתא: **משלרת.** לעבודת כוכבים ומשול הנסקל: **ניון דשחט ביה פורתא לאיספר ליה.** לאמר מר (חולין דף מ.) היתה בהמת חבירו רבועה לפני עבודת כוכבים ניון שחטו בה סימן אחד לאסרה: **לאו דמריה קא עבד.** להא לאיתסרא עליה ואיבעי דמשלומי לרבעה וממשה טביחה כתיב בהו[5] ועד גמר שביטה לא מיחייב ומקמי דמטי גמר שביטה לאיתסרא בהגאה על בעליה ומהניא שעתא לפסדה מיניה אבי אימא לא אדרא בעיגא ולאו לאסריה היא: **גאומר בגמר זביחה הוא עובדה.** לעבודת כוכבים. אינו עובד לעבודת כוכבים עד גמר זביחה: פלוגתא דר' יעקב בבבא קמא: **אחזירו אומר בשעת מעשה.** לאמר ליה תורת משלימת לי תורת משלימת לך: **לממון דמי.** והאי נמי מ"ש לא אוי מידי גורם לממון הוא דכי ליתא בעי למשלומי ליה תורת מעלית: **ר' שמעון** בבבא קמא בפרק מרובה [עד:] קדשים שחייב בחטיאות משום מרבעה וממשה משום דגורם לממון הוא ומ"ש להקדש לאו ממון בעלים הוא ובהקדש לא שייך קנס דרעהו כתיב[6]: **רבה** גרסינן בכולהו. ומדא מדאמר לקמן [לה:] ג"ל רב פפא לאביי לרבה לאמר חידוש הוא כו' ואם ליתא דרבה גרסינן הא רב פפא תלמידו של רבה היה דלאמר לקמן [לה.] אמר ליה רב פפא לרבה מי מכה מאי שנא דשבקיה לרבה ולא שייליה [לאחרוני שמעתיה] ושייליה לאביי [שמעתא דרבה] אלא גרסינן ורב פפא לא היה בימיו ושייל לאביי שהיה תלמידו של רבה: **רבה אמר לעולם בעומד בעלמו ור'**

ר' שמעון היא[7] דאמר[8] שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה. תימה דעד כאן לא פליגי רבנן התם גבי חומו ואת בנו אלא דלמפרש התם במולין (דף פה.) טעמא דגין שחיטה מפרוש שחיטה מוץ ואין דגין שחיטה מטביחה אבל הכא גבי תשלומי ד' וה' דכתיב טביחה אית לן למילף טביחה מטביחה ולא שמה שחיטה ומור"י דאיכא למימר דגין דבר הגאמר בסיני מדבר הגאמר בסיני ואין דגין דבר הגאמר בסיני מטבות טבח והכן שלא נאמר בסיני והתם גמי ה"מ למימר הכי אלא לאת ליה שיעור אחריני ת"ל ר' חייא אפיתחא דבי נשיאה[1] **ושמרתם את השבת כי קדש היא לכם מה קודש אסור באכילה אף מעשה שבת אסורין באכילה אי מה קודש אסור בהנאה אף מעשה שבת אסור בהנאה ת"ל** לכם שלכם יהא יכול אפילו בשוגג ת"ל מחלליה מות יומת במזיד אמרתי לך ולא בשוגג פליגי בה רב אחא ורבינא חד אמר מעשה שבת דאורייתא וחד אמר דרבנן מאן דאמר דאורייתא כדאמרן מאן דאמר דרבנן אמר קרא קדש היא[9] **קדש**[2] **ואין** מרבי חייא בר אבא שכח קדילה על גבי כירה (שבת לח.) דבעו מעשיה קודש ולמאן דאמר דרבנן מאי טעמייהו דרבנן דפטרי כי קא פטרי רבנן בשבת בו' בשוגג יכול ולאותו שבת קל בעי התם מי לאסר גזרה שלא יאמר שוכח הוי במזיד לא יכול פירוש הוי בו ביום לאסר בו ביום שלא במזיד אלא בשוגג ולא בו ביום לאסר בו ביום שלא בשוגג ולא במזיד ולא בו ביום לאסר בו ביום שלא במזיד ולא בשוגג ת"ל **אשר** אשר לרבות שבת שבכל מקום שנאמר בסיני[3]:

המבשל בשבת בשוגג יאכל.

פי' בו ביום ולפילו הוא כדמוכח בפ' כירה (שבת לח.) דבעו מרבי חייא בר אבא שכח קדילה על גבי כירה ובשלה בשבת בו' על המבשל בשבת בו' בשוגג יכול ולאותו שבת קל בעי התם מי לאסר גזרה שלא יאמר שוכח הוי במזיד לא יכול פירוש הוי בו ביום לאסר בו ביום שלא במזיד ולא בשוגג ולא בו ביום לאסר בו ביום שלא בשוגג ולא במזיד ת"ל **אשר** לרבות שבת שבכל מקום שנאמר בסיני[3]:

סנהדרין

מחלליה מות יומת. מיתה אחת ולא שתים: **מסורת הש"ס**

1. וְשָׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת כִּי קֹדֶשׁ הוּא לָכֶם מְחַלְלֶיהָ מוֹת יוּמָת כִּי כָּל הָעֹשֶׂה בָהּ מְלָאכָה וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִקֶּרֶב עַמֶּיהָ:

שמות לא יד

א קדושין מ. [ב"ק עט. מולין פ. פפ. פה:]. **ב)** מולין יד. ב"ק עח., **ג)** [משום פלוגתא דר"י ור"ש הסנדלר לעיל מא במשנה שפיר גרסי' דמניח], **ד)** ב"ק עט. מולין טו. ניטין נג: ביצה יח: תרומות פ"ג מ"ג שבת נח. [תוספתא דשבת פ"ג], **ה)** [מולין קטו.], **ו)** [ופריך לפני עט"ג], **ז)** [ב"ק עח: ע"ז לד: מולין מ:], **ח)** ב"ק מה. עח: נח:, **ט)** ב"ק שם פסחים כט: שבועות לב. נג. [ב"ק קה:], **י)** [ב"ק עח.], **כ)** [מולין פ. פח., פה:], **ל)** [שמות כח], **מ)** [שמות כט], **נ)** [ע"ז תוס' ב"ק עח: ד"ה מיקוחא ותוס' מולין פה. ד"ה דגין], **ס)** ב"ק תמור עה. שם עח: ד"ה ובכבר],

תורה אור השלם

לא א מי' [פי"ב מהל' שחיטה הל"ג ופ"ב מהל' ע"ז פ"ט ה"ב, ופי"ד מהל' מ"א ופ"ב מהל' גניבה הל' ח ומצא עשרון סד ועף ונלוזין קמטן טוש"ע י"ד סימן טז סעיף ט וסי' כח סעיף י ועור מ"מ סימן סב:

לב ב מי' פ"ח מהל' שחיטה הל' כט ומצא עשרון סג טוש"ע י"ד סי' סה סעיף ב:

לג ג ד מי' פ"ו מהל' שבת הל' כג ומצא לאחרון שם טוש"ע ח"א סימן שיח סעיף ג:

לד ה מי' פ"ו מהל' מוכר הל' ו טוש"ע ח"מ סי' שפו סעי' ב:

מוסף רש"י

שחיטה שאינה ראויה. לאכילה, לא שמה שחיטה. ולכ' מיהו ולסוף הבא על ידי שחיטה, אינו אל עליה (קדושין נח.). **וביום הכפורים.** מתחייב כרת (חולין יד.). **המבשל בשבת בשוגג יאכל.** הוא עלמו ולף בשבת (גיטין נג.) לפילו הוא עלמו ולפילו בו ביום (ב"ק עא. חולין טו.). ואין לריך להמתין על העיב בכדי שיעשו, דהא לתמרינן לעיב בכדי שיעשו ליה לי"ב מיל ולף היכא דעבד ישראל מלוכל ולסוף לאיסורא ובמזיד לאיכא מיומע, ולף נמטייה הגאה מלוכל, אבל בשוגג לף (חולין שם). **במזיד.** לאיכא לאיסורא, **לא יאכל.** בו ביום על שמחמך ובכדי שיעשו, והוא הדין לאחרים אבי לאסור למילוכלים בו ביום, דטעמא משום דלף ממטייה הגאה מלוכל הוא וכי שהי לאורתא בכדי שיעשו לף אבי לו הגאה מיניה, ואיידי דתנא ריבה בדיים לאחמיעין דסמיעין דשוי, אבי לאכול לאחרים (חולין שם). **לאחר שבת.** לאחר שהמתין בכדי שיעשו, אבל בשבת לף, לקנים שוגג אבי לאכול לאחרים (חולין קטו.). **ר' יהודה אומר בשוגג יאכל.** הוא עלמו, **למועלי שבת.** לאחר שהמתין בכדי שיעשו, אבל בשבת לף, לקנים שוגג אבי לאכול לאחרים (ב"ק עא.). **ר' יוחנן הסנדלר אומר בשוגג יאכל למועלי שבת לאחרים.** בכדי שיעשו, כי' יהודה דמשוי ליה עבירה אף בשוגג, ומביאף מדלרי יהודה למילו רבי יהודה אבי ליה לאורתא אפילו לדידיה, ולף קנים שוגג אבי לאכול לאחרים (חולין שם). **במזיד לא יאכל עולמית.** לאו משום דלף לאחרים לף אבי לאכול לאחרים (ב"ק עא.). **במזיד לא יאכל.** הוא, עולמית, אבל לאחרים מוכלים (ב"ק עא.). **ר' יוחנן הסנדלר אומר בשוגג יאכל למועלי שבת לאחרים.** בכדי שיעשו, כי' יהודה דמשוי ליה עבירה אף בשוגג, ומביאף מדלרי יהודה למילו רבי יהודה אבי ליה לאורתא אפילו לדידיה, ולף קנים שוגג אבי לאכול לאחרים (חולין שם). **במזיד לא יאכל עולמית.** לאו משום דלף להא מלרי לף אבי לאכול לאחרים (ב"ק עא.). **במזיד אמרתי לך.** קודם הוא, היכא דשייך דין מיתה, ולף בשוגג (שם). **כיון דשחט ביה פורתא איתסר ליה.** משום זבחי מתים, דקם"ל יש בשחיטה מתחלה ועד סוף ומתחלתה נאסרה משום זבחי מתים, ולענין מעשומין דו"ש ובטבחו כולו בעינן כדאמרינן לקמן, כי גמר ליה לאו דמריה קטבחה ממנו קודם שחיטה ונאסרה עליו והוה ליה כמו שהשליכה לאור קודם שחיטה, דמשלם קבן וכפל ותו לף (ב"ק עא.). **באומר בגמר זביחה הוא עובדה.** לע"ז הוא עובד בגמר זביחה ולף מתחילה (ב"ק עא.). **שמסרו לשומר.** מתחרו בעליו לשומר קודם שהחזיר שומר לבעליו מוחזר. ולאומר לו הרי שלך לפניך, ממלת שתשע"ם שתיו שוה כלום, גורם לממון הוא דלל זמן שהוא קיים שומר פוטר את עלמו בו ואם יאבד ישלם למיו (שם).

עבוד מיקוחא, אלא מקלתי ליף לה ר' יוחנן (שם). **יכול אפילו בשוגג.** יפסר נמחלה (ב"ק עא.). **במזיד אמרתי לך.** קודם הוא, היכא דשייך דין מיתה, ולף בשוגג (שם). **כיון דשחט ביה פורתא איתסר ליה.** משום זבחי מתים, דקם"ל יש בשחיטה מתחלה ועד סוף ומתחלתה נאסרה משום זבחי מתים, ולענין מעשומין דו"ש ובטבחו כולו בעינן כדאמרינן לקמן, כי גמר ליה לאו דמריה קטבחה ממנו קודם שחיטה ונאסרה עליו והוה ליה כמו שהשליכה לאור קודם שחיטה, דמשלם קבן וכפל ותו לף (ב"ק עא.). **באומר בגמר זביחה הוא עובדה.** לע"ז הוא עובד בגמר זביחה ולף מתחילה (ב"ק עא.). **שמסרו לשומר.** מתחרו בעליו לשומר קודם שהחזיר שומר לבעליו מוחזר. ולאומר לו הרי שלך לפניך, ממלת שתשע"ם שתיו שוה כלום, גורם לממון הוא דלל זמן שהוא קיים שומר פוטר את עלמו בו ואם יאבד ישלם למיו (שם).

ר' שמעון היא[7] דאמר[8] שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה התינח עבודת כוכבים ושור הנסקל אלא שחיטת שבת שחיטה ראויה היא דתנן[3] השוחט בשבת וביום הכפורים אע"פ שמתחייב בנפשו שחיטתו כשרה סבר לה כר' יוחנן הסנדלר[5] דתניא[6] המבשל בשבת בשוגג יאכל במזיד לא יאכל דברי ר"מ ר' יהודה אומר[2] בשוגג יאכל למוצאי שבת במזיד לא יאכל עולמית רבי יוחנן הסנדלר אומר בשוגג יאכל למוצאי שבת לאחרים ולא לו במזיד לא יאכל עולמית לא לו ולא לאחרים מאי טעמא דרבי יוחנן הסנדלר בדדריש ר' חייא אפיתחא דבי נשיאה[1] **ושמרתם את השבת כי קדש היא לכם מה קודש אסור באכילה אף מעשה שבת אסורין באכילה אי מה קודש אסור בהנאה אף מעשה שבת אסור בהנאה ת"ל לכם שלכם יהא יכול אפילו בשוגג ת"ל מחלליה מות יומת במזיד אמרתי לך ולא בשוגג פליגי בה רב אחא ורבינא חד אמר מעשה שבת דאורייתא וחד אמר דרבנן מאן דאמר דאורייתא כדאמרן מאן דאמר דרבנן אמר קרא קדש היא[9] **קדש**[2] **ואין** מעשיה קודש ולמאן דאמר דרבנן מאי טעמייהו דרבנן דפטרי כי קא פטרי רבנן בשבת בו' בשוגג יכול ולאותו שבת קל בעי התם מי לאסר גזרה שלא יאמר שוכח הוי במזיד לא יכול פירוש הוי בו ביום לאסר בו ביום שלא במזיד ולא בשוגג ולא בו ביום לאסר בו ביום שלא בשוגג ולא במזיד ולא בו ביום לאסר בו ביום שלא במזיד ולא בשוגג ת"ל **אשר** לרבות שבת שבכל מקום שנאמר בסיני[3]:

המבשל בשבת בשוגג יאכל.

פי' בו ביום ולפילו הוא כדמוכח בפ' כירה (שבת לח.) דבעו מרבי חייא בר אבא שכח קדילה על גבי כירה ובשלה בשבת בו' על המבשל בשבת בו' בשוגג יכול ולאותו שבת קל בעי התם מי לאסר גזרה שלא יאמר שוכח הוי במזיד לא יכול פירוש הוי בו ביום לאסר בו ביום שלא במזיד ולא בשוגג ולא בו ביום לאסר בו ביום שלא בשוגג ולא במזיד ת"ל **אשר** לרבות שבת שבכל מקום שנאמר בסיני[3]:

סנהדרין

מחלליה מות יומת. מיתה אחת ולא שתים:

ורבי